

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitae, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

Sectio. j. Dubitationis Resolutio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

Ecclesia, conclus. 11. num. 9. Riccius part. 1. decis. 141. num. 1. 2. & 5. collect. 1390. Giurba conf. 20. n. 3. & seqq. & conf. 70. num. 2. & 13. & conf. 100. num. 18. Leo in praxi fori Eccles. p. 3. cap. 15. num. 27. Lazarius tract. de blasphem. quest. 5. num. 20. Regens de Ponte decis. 14. in fin. Filiucius tom. 1. tract. 15. cap. 6. num. 153. Scortia Epitom. 153. Theorem. 385. Duard. in Bull. Cœn. lib. 2. can. 15. quest. 16. num. 27. Megalius in 3. part. lib. 4. cap. 2. q. 1. num. 15. Diana p. 1. tract. 1. res. 1. Villalob. tom. 2. tr. 39. dub. 7. num. 22. & 23. Genuens. in prax. cap. 17. num. 11. Homobon. de exam. Eccles. p. 2. tract. 1. c. 52. q. 26. sup. pos. 3. Rayn. in catal. conf. cap. 9. excom. 31. Confettus in priuileg. Mendicant. tit. 5. cap. 6. Lezana verb. Immunitas Eccles. num. 16. Capiblanco de Baronib. prag. 8. part. 2. n. 105. Francisc. de Castell. tom. 2. decis. 156. n. 32. & nos dicemus iterum infra dubit. 24. sect. 5. & 8.

3 Ratio autem est, quia Pontifex in dicta Constitutione, per *ly tantum*, reducit omnia ad vnicam formam (vt patet ex illis verbis, *ita ad vnam tantum formam reducimus, & moderamus*) ergo reuocat non solum consuetudines, sed etiam ius commune, & multò magis prouinciale, & ampliationes à paritate rationis à Doctoribus factas, sicuti derogat priuilegia quæcumque diuersam aliam formam ab illa, quam ipse Pontifex ibi assignat, introducuntia.

4 Confirmatur, quia Pontifex ibidem expressè enumerat, excipiendo quosdam, & certos casus, qui Ecclesie immunitate non gaudeant: ergo nullus alius præter illos remanet à dicta immunitate exclusus. Consequentia probatur, quia exceptio firmat contrarium in casibus non exceptis, seu non expressis, *l. nam quod liquidè, §. fin. ff. de penu legata, & cap. domus, 32. q. 7.* præsertim quia Pontifex excipit per particulam taxatiuam *tantum*, quæ de sui natura impedit extensionem in non exceptis, seu non expressis, *l. si cum exceptione, §. quod si homo, ff. quod metus causa, l. properandum, §. 1. Cod. de indic. & §. 1. in fin. Instit. de stipulat. seruor.* Præsertim secundo, quia Pontifex expressè subdit, quod plures casus, quam exprimit, ab Ecclesie immunitate non excludantur: ergo, &c.

6 Confirmatur secundo, quia Pontifex ibidem expressè derogat quamlibet facultatem (quomodocumque illa à Sede Apostolica emanauerit) contrarium iudicandi, sub qua tam statutum, quam lex, consuetudo, & Doctorum interpretatio comprehenditur videtur, vt rectè adnotarunt Ambrosin. de immunit. Eccl. cap. 14. Mar. Ital. de immunit. lib. 1. cap. 6. in princip. & Bonac. de immunit. disp. 3. q. 7. punct. 6. n. 4.

7 Confirmatur tertio, quia sic pluries (vt etiam apud Cutellium de immunit. Eccl. lib. 1. q. 1. num. 11. & seqq. videre est) Romæ responsum fuit, tum per Congregationem Cardinalium, tum per Pontifices; quandoquidem Clemens VIII. in specie determinauit, quod homicida industrius, ac invidiosus secundum Bullam Gregorij XIV. immunitate Ecclesie gaudere debeat, qui tamen ex cap. 1. de homicid. non gaudet, sed excipitur: ergo signum euident est, quod per dictam Bullam Gregorij XIV. corrigatur ius commune.

Neque dicas cum Cutellio loco cit. n. 51. 66. & 74. quod talis determinatio Clementis VIII. non obliget, quia facta non est conuocatis, auditisque Principibus; quia id non requiritur ad legem, vel declarationem Pontificis, sicuti nec requiritur in legibus aliorum inferioris Ordinis Principum in ordine ad suos subditos. Neque dicas secundo cum eodem Cutellio, quod dicta determinatio Clementis VIII. non obliget, quia facta non est ex Cathedra, quia id solum requiritur ad ea, quæ spectant ad fidem, seu sunt nobis à Deo dicente reuelata, non autem in ordine ad ea, quæ spectant ad mores. Quod vtrumque inde confirmatur, quia alioquin neque Bulla Cœnæ Domini, neque leges Pontificie ad mores spectantes, quæ sunt in corpore iuris,

obligarent, quia neque conuocatis, auditisque Principibus, neque ex Cathedra conditæ sunt.

Confirmatur quarto, quia in dicta constitutione Pontifex pluries facit mentionem de iure communi, & quando voluit, quod in robore perseveraret, expressit (vt constat cum loquitur de clericis, Monachis, aliisque personis Ecclesiasticis, & de eorum priuilegiis) ergo è contra, quando non expressit, signum est, quod contrarium intendat.

Confirmatur quinto, quia tandem ibidem Pontifex hæc verba habet: *Quod si quis quacumque dignitate, & auctoritate prædictis præmissorum (nempe indultorum per alios Pontifices concessorum) aut alio quouis prætextu quidquam præter, aut contra huius nostre Constitutionis tenorem attentare præsumpserit, eum ipso facto censuras etiam incurrisse declaramus.* Ex quibus verbis clarè constat, quod intentio Pontificis non solum fuerit, priuilegia Principibus concessa, sed etiam omnes consuetudines, aliaque contraria omnia, præter, vel contra formam in dicta Constitutione traditam, introducta reuocare: & idè post factam mentionem de priuilegiis appositum illa verba, *aut alio quouis prætextu, &c.* sed de hac re vide etiam quæ dicuntur infra dubit. 24. sect. 5. & 8. & dubit. 41. sect. 2. n. 20.

DUBITATIO IX.

An, & quid veniat nomine Ecclesie, quæ gaudeat priuilegio immunitatis?

SECTIO I.

Dubitationis Resolutio.

SUMMARIVM.

- 1 Ecclesia nomine venit quilibet locus auctoritate Episcopi erectus, etiam si actu consecratus, vel benedictus non sit, sed ad publicum sacrificij, & sacramentorum usum deputatus.
- 2 Locus deputatus ab Episcopo ad sacrificia sacer constituitur, ideoque nullis temerariis ausibus profanandus.
- 3 Ecclesia, in qua diuina Mystéria celebrantur, licet non consecrata, nullo iure priuilegia immunitatis amittit.
- 4 Oratoria Episcopi auctoritate ad diuina officia deputata gaudent Ecclesiastica immunitate, licet non consecrata, nec benedicta. Secus dicendum de Oratorijs priuatis.
- 5 Ecclesia vt gaudeat immunitate in sententia nonnullorum Doctorum requiritur, vt ibi Sanctissima Eucharistia conseruetur.
- 6 Opinio prædictorum Auctori non arridet, & si in praxi seruetur, deberet esse consuetudo legitime introducta, & præscripta post Concilium Tridentinum, & Bullam Gregorianam.
- 7 Ratio cur Ecclesia concedatur immunitas, non est quia ibi seruatur sanctissima Eucharistia; sed quia locus ad publicè sacra celebranda Episcopi auctoritate sit destinatus.
- 8 Ecclesia, vt immunitate gaudeat in sententia nonnullorum, oportet vt in ea diuina officia celebrari cœperint.
- 9 Ecclesia eo ipso, quo constructa est Episcopi auctoritate, & ad sacra faciendâ determinata, sit quod sit locus sacer, religiosus, & diuinis obsequijs dicatus, licet ibi diuina non celebrentur.
- 10 Hospitale auctoritate Episcopi ad sacrum usum destinatum

sinatum, ita est locus sacer, & religiosus, ut non possit profanis vñibus deferuire.

- 11 Ecclesia non consecrata, nec benedicta, & in qua non asseruatur sanctissima Eucharistia, sed solum auctoritate Episcopi destinata publice ad diuina officia, si polluantur, indiget reconciliatione.

1 Respondetur, venire quemcunque locum auctoritate Episcopi erectum, etiam si actu consecratus, vel benedictus non sit, sed alia ratione, verbi gratia crucis erectione, ad publicum sacrificij, & sacramentorum vñum deputatus, quia talis locus sacer censetur; ideoque nullis temerariis ausibus profanandus est, cap. Ecclesia, de immunit. Eccles. ibi, Ecclesia, in qua diuina mysteria celebrantur, licet adhuc non extiterit consecrata, nullo iure priuilegium immunitatis adimitur, quia obsequijs diuinis dedicata, nullis sunt temerariis ausibus profananda, ubi id explicat Abb. num. 5. Bacconus in 4. disp. 13. art. 1. Suar. tom. 1. de relig. tract. 2. lib. 3. ap. 9. num. 1. Sanchez tom. 2. consil. mor. lib. 6. cap. 1. dub. 7. num. 2. & Sylu. verb. Immunitas 1. quest. 1. qui eadem ratione inferunt, Oratoria etiam immunitate gaudere, si cum Episcopi auctoritate diuinis officiis deputata, licet nec consecrata, nec benedicta sint. Secus dicendum de priuatis Oratorijs, quamvis in iis Pontifex, vel Episcopus licentiam dederit Missam celebrandi, hæc enim immunitate non gaudent, vt infra dicemus, & ex communi notauit Sanchez lib. 9. de matr. disp. 15. n. 4.

Nonnulli tamen Doctores (inter quos Couar. lib. 2. var. cap. 20. num. 4. Iulius Clarus §. fin. q. 30. num. 30. Tuschus verb. Ecclesia, concl. 9. num. 19. Sarpus in lib. de iure Asylorum, c. 4. fol. mibi 39. & Anastas. Germon. de sacrorum immunit. lib. 2. c. 16. num. 26.) vt Ecclesia gaudeat immunitate requirunt, vt ibi sanctissima Eucharistia conseruetur, dicuntque sic in praxi feruari: sed mihi (nisi reuera sic in praxi feruetur per consuetudinem legitime introductam, & præscriptam contra Tridentinum, & Gregorij XIV. Constitutionem) non probatur, quia in dicto cap. Ecclesia, & in alijs iuribus de immunitate loquentibus id non exigitur; tum quia ratio, cur Ecclesiæ concedatur talis immunitas, non est continua Christi sacramentalis presentie ibi conseruatio, sed quod locus ad publica sacra ibi celebranda, auctoritate Episcopi sit destinatus, & sic facer effectus, atque ita ex communi, & probabiliore sententia Doctorum tenet Farinac. quest. 28. num. 34. & in append. de immunit. cap. 17. num. 254. Peregrin. de immunit. cap. 4. num. 2. Mar. Italia lib. 1. cap. 4. §. 3. num. 15. Bonac. disp. 3. quest. 7. punct. 4. num. 2. & Gambacurta lib. 3. c. 4. §. 5.

Nonnulli etiam (inter quos gl. verb. celebratur, & ibi Zabarella, & Butrius num. 2. & 3. Item Innoc. & Hostiens. in cap. inter alia de immunit. Ec. les. verb. ad Ecclesiam, Ambrosin. de immunit. Eccles. cap. 10. num. 2. Tuschus num. 16. & Decian. lib. 6. cap. 24. num. 24.) requirunt vt saltem ibi diuina celebrari ceperint; idque ex eo quod, cum in cit. cap. Ecclesia, dicatur, non adimi priuilegium immunitatis Ecclesiæ, in qua diuina Mysteria celebrantur, consequens sit a contrario sensu, adimi, si in illa non celebrentur. Sed mihi etiam id non probatur, quia hoc ipso, quod Ecclesia est auctoritate Episcopi primum lapidem ponentis constructa, & ad sacra facienda destinata, sit, quod sit locus sacer, & religiosus diuinis obsequijs dicatur: Et si ibi diuina non celebrantur, est per accidens, cum sufficiat, quod solum possint celebrari, vt mox infra, sect. 4. dicetur, & docent ex communi Sylu. verb. immunitas 1. num. 2. & Sanch. tom. 2. consil. moral. lib. 6. cap. 1. dub. 7. num. 2.

Confirmatur responsio in principio posita, quia ex hac deputatione Episcopi ad sacra ibi facienda, & sic

ex loci aptitudine, vt in ipso diuina possint celebrari, Ecclesia, vel saltem locus sacer, & religiosus nominatur: ergo.

Confirmatur secundo, quia (vt habetur in cap. ad hoc, de religiosis domibus) (Hospitali auctoritate Episcopi ad sacrum vñum destinatum, ita est locus sacer, & religiosus, vt non possit profanis vñibus deferuire: ergo idem multo magis dicendum est de Ecclesia auctoritate eiusdem ad sacra mysteria facienda destinata.

Confirmatur tertio, quia si talis Ecclesia, vel locus pius effusione sanguinis, vel seminis illicita polluantur, de iure reconciliatione indiget, vt supra cap. 2. dub. 2. dicebamus, & probat textus cum gl. ibi, verb. non consecrata, in cap. si Ecclesia, de consecrat. Eccles. ergo si gnum est, quod sit locus sacer, & sic quod gaudeat priuilegio Immunitatis.

Atque ita ex communi docent Angelus verb. Ecclesia, filliucius tract. 15. cap. 6. q. 5. n. 150. Sylu. verb. Immunitas 1. q. 1. Azor part. 2. lib. 9. num. 2. & segg. Farin. q. 28. num. 34. & in append. de immunit. c. 17. n. 258. Suar. lib. 3. c. 9. n. 2. Peregrin. de immunit. c. 4. n. 7. Raphaël de la Torre tom. 2. in 2.2. q. 99. art. 3. disp. 7. Ludouic. Correa in relect. de immunit. p. 2. n. 8. Mar. Ital. lib. 1. c. 4. §. 3. n. 8. Gambacurta lib. 4. cap. 4. num. 6. & Bonac. disp. 3. de primo Decalog. præcept. q. 7. §. 2. n. 2. qui ad fundamentum oppositum Aduersariorum respondent, vt mox infra sect. 4. respondebitur.

SECTIO II.

An priuilegio immunitatis gaudeat Ecclesia non perfecta constructa?

SUMMARIUM.

- 1 Ecclesia eo ipso, quod auctoritate Episcopi constructa cepit, dicitur locus diuinis obsequijs dicatus, & gaudet priuilegio immunitatis, si successiue, & continuo construatur.
- 2 Ecclesia si constructa desistat, non gaudet immunitate Ecclesiastica, quia tunc potius est locus desertus, quam domus orationis. Sed hæc opinio non aridet.

Respondetur affirmatiue, quia hoc ipso, quod auctoritate Episcopi constructa cepit, dicitur locus diuinis obsequijs dicatus, & sic sacer, vt supra sect. 1. dicebamus, & docent etiam Abb. in cap. Ecclesia, de immunit. Eccl. n. 5. & ibid. Anchar. num. 1. Sanch. de matr. lib. 9. disp. 15. n. 39. & Farinac. in cit. c. 17. num. 261. Quamvis id limitet Mar. Ital. de immunit. Eccles. lib. 1. cap. 4. §. 3. n. 15. & segg. vt procedat, si continuò, & successiue construatur, secus si constructa desistat, quia tunc (inquit ipse) potius est locus desertus, quam domus orationis: sed huius Doctoris ratio non conuincit, quia ob cessationem ab edificio, deputatio ad sacra facienda non adimitur: vnde si sanguinis, vel seminis effusio illicita ibi contingat, violatur. Vide Sanch. loc. supra cit.

SECTIO III.

An eodem priuilegio gaudeat Ecclesia polluta, etsi nondum reconciliata?

SUMMARIUM.

- 1 Ecclesia polluta gaudet priuilegio immunitatis, quia ratione pollutionis non desistit eius sanctitas.
- 2 Ecclesia